

EDUSKUNNAN VASTAUS 303/2002 vp

Hallituksen esitys laeiksi sähkömarkkinalain sekä maakaasumarkkinalain 4 luvun 6 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi sähkömarkkinalain sekä maakaasumarkkinalain 4 luvun 6 §:n muuttamisesta (HE 218/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 29/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan,

— kuinka vakiokorvaussäännökset vaikuttavat sähkönkäyttäjän sähköstä maksamaan hintaan,

— ovatko vakiokorvaussäännösten aikarajat ja korvauksen enimmäismäärä asianmukaisia ja kohtuullisia,

— etteivät vakiokorvauksesta vapautumisen perusteet anna mahdollisuutta perusteettomiin korvauksesta kieltäytymisiin tai johda kohtuuttomiin korvausvaatimuksiin ja että mainitut perusteet ovat sopusoinnussa muiden vastaavanlaisten perusteiden kanssa,

— etteivät lain säännökset aiheuta kohtuuttomia seurauksia eri käyttäjäryhmille ja eri verkonhaltijoille ja

— että sähkön siirtohinnoittelu sähkönkäyttäjälle on kohtuullista ja että kohtuuttomiksi todetut maksut palautetaan sähkönkäyttäjälle.

Epäkohtia havaittuaan hallituksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin niiden poistamiseksi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun sähkömarkkinalain (386/1995) 3 §:n 10 ja 11 kohta,

muutetaan 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 3 momentti, 24 §, 27 d §:n otsikko, 27 f ja 27 j §, sellaisena kuin niistä ovat 16 §:n 1 momentti laissa 332/1998 sekä 27 d §:n otsikko, 27 f ja 27 j § laissa 466/1999, sekä

lisätään 2 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 10 §:ään siitä mainitulla lailla 466/1999 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti, lakiin uusi 14 a ja 15 a §, 25 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 466/1999, uusi 4 momentti, 25 d §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti, lakiin uusi 27 f §, jolloin muutettu 27 f §, nykyinen 27 g—27 i § ja muutettu 27 j § siirtyy 27 g—27 k §:ksi sekä 42 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

2 §

Tämän lain verkonhaltijaa koskevia säännöksiä sovelletaan luvanvaraista sähköverkkotoimintaa harjoittavaan yhteisöön tai laitokseen, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa, jollei sähkömarkkinaviranomainen ole päätöksellään vaputtanut verkonhaltijaa luvanvaraisuudesta.

Tämän lain vähittäismyyjää koskevia säännöksiä sovelletaan sähkömyyjään, joka myy sähköä jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta välittömästi sähkönkäyttäjille, jollei jäljempänä toisin säädetä.

3 luku

Verkkotoiminnan yleiset velvoitteet ja hinnoitteluperiaatteet

10 §

Verkonhaltijan on järjestettävä toimitetun sähkön mittaus asianmukaisella tavalla siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Asiakkaan tulee maksaa verkonhaltijalle aiheuttamansa kohtuulliset mittauskustannukset.

14 a §

Kantaverkonhaltija perii maan rajan ylittävää sähköä tuonnista tai viennistä siirtomaksuja, jollei Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista tai kantaverkonhaltijan tekemistä, vastavuoroisiin sähköjärjestelmän toimintavarmuuteen ja tehokkuuteen sekä markkinaedellytyksiin perustuvista sopimuksista taikka muista järjestelyistä muuta johdu.

Siirtomaksujen tulee täyttää 14 §:ssä säädetty edellytykset.

15 a §

Verkonhaltija ei saa periä erillistä maksua sähkönmyyjän vaihtamiseen liittyvistä rekisteröinti-, taseselvitys- ja muista vastaavista suoritteistaan.

Verkonhaltija ei saa periä erillistä maksua sähkönmyyjän vaihtamisen yhteydessä tapahtuvasta mittalaitteen lukemisesta, jos asiakkaan edellisestä sähkönmyyjän vaihtamisesta on kulunut vähintään yksi vuosi.

16 §

Sähkömarkkinaviranomainen määrää sähköverkkoluvassa yhden kantaverkonhaltijan vastaamaan maamme sähköjärjestelmän teknisestä toimivuudesta ja käyttövarmuudesta sekä huolehtimaan valtakunnalliseen tasevastuuseen kuuluvista tehtävistä tarkoituksenmukaisella ja sähkömarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla (*järjestelmävastuu*). Järjestelmävastuussa olevan kantaverkonhaltijan tulee ylläpitää ja kehittää järjestelmävastuun piiriin kuuluvia toimintojaan ja palveluitaan sekä ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkoaan ja muita järjestelmävastuun hoitamiseen tarvittavia laitteistojaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin siten, että edellytykset tehokkaasti toimiville sähkömarkkinoille voidaan turvata.

18 §

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että sähköjohdon rakentaminen on sähköä siirron turvaamiseksi tarpeellista. Maan rajan ylittävän johdon rakentamisen edellytyksenä on lisäksi, että sen rakentaminen on muutoinkin sähkömarkkinoiden kehityksen ja vastavuoroisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Lupa voidaan

liittää luvan edellytysten kannalta tarpeellisiksi katsottavia ehtoja.

24 §

Kiinteistönhaltijan on järjestettävä toimitetun sähkön mittaus asianmukaisella tavalla siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, jos sähkö myydään sähkönkäyttäjille kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta.

25 §

Luvun soveltamisala ja määritelmät

Tämän luvun vähittäismyyjää koskevia säännöksiä sovelletaan myös sähkönmyyjään, joka myy sähköä sähkönkäyttäjille kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta.

25 d §

Sopimuksen tekeminen

Sähkönkäyttäjällä tulee olla mahdollisuus tehdä sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus, jossa sähköntoimitus tapahtuu jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta. Kiinteistönhaltijan tulee luovuttaa sähkönkäyttäjälle tätä tarkoitusta varten käyttöoikeus kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäiseen sähköverkkoon. Jos sähkönkäyttäjällä on ostanut sähkönsä kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, tulee sähkönkäyttäjän korvata kiinteistönhaltijalle sähkön mittaukseen liittyvistä muutostöistä aiheutuvat kustannukset siirtyessään ostamaan sähkönsä jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta.

27 d §

Hinnanalennus virheen vuoksi

27 f §

Vakiokorvaus verkkopalvelun keskeytymisen vuoksi

Sähkönkäyttäjällä on oikeus verkkopalvelun yhtäjaksoisen keskeytymisen perusteella vakio-
korvaukseen, jos jakeluverkonhaltija tai vähittäismyyjä, joka myy sähköä sähkönkäyttäjille kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, ei osoita, että verkkopalvelun keskeytyminen johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottavan huomioon toiminnassaan ja jonka seurauksia hän ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää tai voittaa.

Vakiokorvauksen määrä on sähkönkäyttäjän vuotuisesta verkkopalvelumaksusta:

1) 10 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 12 tuntia mutta vähemmän kuin 24 tuntia;

2) 25 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 24 tuntia mutta vähemmän kuin 72 tuntia;

3) 50 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 72 tuntia mutta vähemmän kuin 120 tuntia; sekä

4) 100 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 120 tuntia.

Vakiokorvauksen enimmäismäärä verkkopalvelun keskeytymisen johdosta on kuitenkin 700 euroa sähkönkäyttäjää kohti. Vakiokorvauksen enimmäismäärää voidaan tarkistaa valtioneuvoston asetuksella rahanarvon muutosta vastaavasti.

Jos sähkönkäyttäjälle maksetaan verkkopalvelun keskeytymisen johdosta 2 momentissa tarkoitettu vakiokorvaus, hänellä ei ole oikeutta 27 d §:ssä säädettyyn hinnanalennukseen saman keskeytyksen johdosta.

Tämän pykälän säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa sähkönkäyttäjän vahingoksi.

27 g §

Vastuutahot

Sähkökäyttäjällä on aina oikeus esittää virheeseen sekä 27 f §:ssä tarkoitettuun verkkopalvelun keskeytymiseen perustuvat vaatimuksensa jakeluverkonhaltijalle. Vaatimus on esitettävä kohtuullisessa ajassa siitä, kun sähkökäyttäjä havaitsi virheen tai verkkopalvelun keskeytymisen taikka hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä oli vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot jakeluverkonhaltijasta.

Jakeluverkonhaltija vastaa virheestä kuluttajalle, jollei jakeluverkonhaltija kohtuullisessa ajassa vaatimuksesta tiedon saatuaan ilmoita kuluttajalle virheestä vastuussa olevaa vähittäismyyjää, joka ottaa vastattavakseen virheestä aiheutuvan vahingonkorvauksen tai hinnanalennuksen.

Jakeluverkonhaltija ja vähittäismyyjä, joka toimittaa sähkön kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, vastaa 27 f §:ssä tarkoitettua verkkopalvelun keskeytymisestä sähkökäyttäjälle. Jakeluverkonhaltija vastaa verkkopalvelun keskeytymisestä verkossaan tämän lisäksi myös sähkökäyttäjälle, joka ostaa sähkön hänen jakeluverkoonsa liittyneen kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, jollei jakeluverkonhaltija kohtuullisessa ajassa vaatimuksesta tiedon saatuaan ilmoita sähkökäyttäjälle vähittäismyyjää, joka ottaa vastattavakseen verkkopalvelun keskeytymiseen perustuvan vakiokorvauksen.

27 k §

Jakeluverkonhaltijan oikeus purkaa sähköverkkosopimus ja vähittäismyyjän oikeus purkaa sähkönmyyntisopimus

Jakeluverkonhaltijalla on oikeus purkaa sähköverkkosopimus ja vähittäismyyjällä sähkönmyyntisopimus, jos:

1) sähkökäyttäjä on olennaisesti rikkonut asianomaiseen sopimukseen perustuvia veloitteitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu ja-

keluverkonhaltijan tai vähittäismyyjän kirjallisesti ilmoittamassa kohtuullisessa määräajassa; tai

2) sähköntoimitus sopimuksessa tarkoitettuun sähkökäyttöpaikkaan on keskeytetty 27 i §:n 1 momentissa säädetyllä perusteella ja keskeytys on jatkunut vähintään yhden kuukauden.

Sähköverkkosopimuksen ja sähkönmyyntisopimuksen saa kuluttajan maksuviivästyksen perusteella purkaa vain 1 momentin 2 kohdassa mainitussa tapauksessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus saadaan purkaa heti, jos sähkökäyttäjä on syylistynyt sähkön anastamiseen, myyjän tai jakeluverkonhaltijan vastuulla olevien laitteiden tahalliseen vahingoittamiseen tai myyjän puolelta asetettujen sinettien murtamiseen.

Jakeluverkonhaltijan tai vastaavasti vähittäismyyjän on lähetettävä sopimuksen purusta sopijapuolelleen kirjallinen ilmoitus, jossa on mainittava purkuperuste ja sopimuksen päättämisaika.

Tämän pykälän 1 momentin säännöksistä ei saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan sähkökäyttäjän vahingoksi.

42 §

Sähkömarkkinaviranomaisen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sähkömarkkinaviranomaisen 39 §:n nojalla antamien velvoitepäästösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus valvottavaa toimintaa harjoittavan yhteisön tai laitoksen hallinnassa olevissa tiloissa. Valvottavaa toimintaa harjoittavan yhteisön tai laitoksen on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle virkamiehelle tarkastusta varten ne asiakirjat ja tietojärjestelmissään olevat tallenteensa sekä järjestettävä pääsy niihin sähkölaitteisiin ja -laitteistoihin, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus ottaa maksutta jäl-

jennöksiä tarkastettavista asiakirjoista sekä tuloista tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain säännöksiä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin sähkösopimuksiin. Jos verkkopalvelu on ollut keskeytyneenä

tämän lain voimaan tullessa, katsotaan 27 f §:n 2 momentin mukaisen keskeytysajan alkaneen lain voimaantulohetkestä.

Verkkopalvelun keskeytymisen johdosta maksettavan vakiokorvauksen enimmäismäärä on 350 euroa, jos vakiokorvauksen perustana oleva keskeytys on alkanut ennen kuin kaksi vuotta on kulunut lain voimaantulosta.

Laki

maakaasumarkkinalain 4 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä toukokuuta 2000 annetun maakaasumarkkinalain (508/2000) 4 luvun 6 § seuraavasti:

4 luku

Maakaasun myynti ja maakaasun käyttäjän asema

6 §

Kuluttajansuojasta maakaasun markkinoinnissa on voimassa, mitä sähkömarkkinalain (386/1995) 27 a—27 e ja 27 g §:ssä säädetään

vakiokorvauksesta liittymän kytkemisen viivästyessä, vahingonkorvauksesta viivästyksen vuoksi, virheestä, hinnanalennuksesta virheen vuoksi, vahingonkorvauksesta virheen vuoksi sekä vastuutahoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2003